

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Članek, ki vsebuje več kot 100 besed, se pošilja na dom za celo leto 6 K, pol leta 3 K in za četrta leta 1-50 K. Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge evropske države 10 K. Če se naroči za leto, plača na leto 5 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odgovora. — Če se naroči za več let, plača se za vsako leto posebno. — Posamezni listi stanejo 12 vin. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta št. 5, Maribor. — Naročniki, inserate in reklamacije. — Za inserate na prvi strani od enostopne plačevane za enkrat 24 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 16 vin. Za večkratne oglaševane popust. V oddelku „Mala znamenja“ stane beseda 5 vin. Parke in zabave vsaka petkrat 24 vin., izjave in posilke 36 vin. — Inserate se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprte reklamacije se pošiljajo preko.

Položaj.

Vsi jugoslovanski državni poslanci so se združili v en klub ter ga imenovali Jugoslovanski klub. Ko so Nemci začeli zahtevati, da se mora na severu odcepiti od Avstrije Galicija in na jugu Dalmacija, je bilo potrebno, da tudi jugoslovanski poslanci povedo svoje mnenje, kaj mislijo o kupčijah nemških strank s tako važnimi krovovinami, kakor sta Dalmacija in Galicija. Jugoslovanski poslanci so se postavili na stališče, da obsojajo vsako odcepitev in vsako ločitev, da hočejo za vsako ceno ostati v mejah naše preslavne habsburške monarhije in da namesto ločitve hočejo združitve vseh v naši monarhiji živečih Slovencev, Hrvatov in Srbov pod žezlom habsburško-lotarinske vladarske hiše. To in nič drugega je izjavil tudi njih načelnik dr. Korošec v prvi seji državnega zbora.

One nemške stranke, ki že od nekdaj želijo oslabilo Avstrijo in jo spraviti v odvisnost od Nemčije in ki so vsled tega zahtevale, da se morata odcepiti Galicija in Dalmacija, so zaradi stališča jugoslovanskih poslancev postale strašno vznemirjene. Izmislijo si največje budalosti. Kajpada po stari nepošteni navadi so začele celo sumničati in ovajati, češ, da hočemo razbiti Avstrijo, da skilimo v Srbijo, čeravno je ni več, in kar je takih čenč še več. Toda res je le to: Mi smo in hočemo ostati v Avstriji, toda združeni, a nočemo biti drugim narodom za hlapca, nočemo pa tudi, da bi naša država Avstrija bila drugim samo privesek. Neodvisno, močno habsburško monarhijo hočemo, in mi združeni Slovenci, Hrvati in Srbi bomo njeni najboljši in najzvestejši stražarji na Balkanu in ob Adriji.

Lahko na ves glas povemo, da naši poslanci glede združenja v habsburški monarhiji živečih Slovencev, Hrvatov in Srbov zastopajo isto mnenje, ka-

kor ga zastopa tudi sedanja vlada. Cesarju je vlada odsvetovala priseči na ustavo ravno z araditega, da lahko ob mirovnem sklepu s cesarsko voljo združijo pod svojim žezlom v monarhiji živeče Jugoslovane, jih osvobodijo nadvlade tujih narodov ter jih upostavi na jugu Avstrije za branitelje državne in vladarske misli. Da je temu res tako, je pač najboljšo spoznati iz izjav, ki so jih oddali avstrijski socialdemokratje na mirovnih sestankih v Stokholmu. Tudi oni zahtevajo združenje vseh v avstro-ogrski državi živečih Jugoslovancev. Znano pa je, da naši socialdemokrati v Stokholmu govorijo sicer na svojo lastno odgovornost, vendar pa so imeli, predno so odšli v Stokholm, z našimi državniki obsežne pogovore glede avstrijskih vojnih ciljev.

Nemške stranke si morajo biti v svesti, da so oni časi minili, ko se je v Avstriji glede notranje preuredbe poslušal le njihov glas. Kri naših jugoslovanskih junakov, in te krvi ni malo, nam je izvojevala v vrstah avstrijskih narodov odlično stališče. Ako hočejo nemške stranke res močno, na vse strani politično in gospodarsko neodvisno Avstrijo, potem morajo kmalu opustiti skiljenje čez meje in z nami vred začeti delati za enakopravnost in enakovrednost vseh v Avstriji živečih narodov. Predpisovati pa si tudi od Nemcev več ne damo, kako si našo domovino Avstrijo najudobnejše uredimo za svoje srečno in stalno stanovanje.

Državni zbor.

Dunaj, 3. junija.

Začetkoma vojske se je veliko sumničilo in ovajalo zaradi veleizdajškega mišljenja avstrijskih Slovanov. Mogoče, da je tu ali tam bil res kdo naziranja, ki je brezuvetno obsodbe vredno, a na Stajerskem in Koroskem smo se prepričali, da si je le narodno in versko sovraštvo naslikalo veleizdajške

strahove na steno. Toda recimo, da bi bili res vsi krivi, ki so bili osumničeni, da bi se res tako daleč spozabili, kakor so hoteli naši narodni sovražniki, še tudi v tem slučaju bi se lahko reklo — in to nam nemški poslanci brez pridržka priznavajo — da smo avstrijski Slovani preizkušnjo svetovne vojske boljše prestali, kakor bi jo avstrijski Nemci v enakem slučaju. Avstrija je morala iti v boj tudi proti slovenskim državam, a vsi njeni slovanski narodi so šli voljno in požrtvovalno ž njo vred rama ob rami. Če je par posameznikov drugače ravnalo, je obžalovanja vredno.

Prva seja državnega zbora je po stari navadi odločena samo za to, da se uredijo notranje zadeve, volitev predsedništva, zapisnikarjev itd. Ob tej priliki so oddajale stranke vsakokrat svoje visokopolitične izjave. Tako tudi letos. Jugoslovani so se letos izrekli za združenje vseh v monarhiji živečih Slovencev, Hrvatov in Srbov pod habsburškim žezlom. Nič novega niso povedali, vse to je že bilo znano cesarju in narodom, vendar so nemški modrijani in njih listi svetohlinsko obrnili svoje oči proti svojim volilcem, ter jim rekli: Glejte, že zopet prihajajo s svojimi narodnimi zahtevami! Mi pa smo morali skozi tri leta mirno poslušati, kako so hoteli Avstrijo udinjati v politično, gospodarsko in vojaško odvisnost od Nemčije, kako so hoteli ponižati našo habsburško hišo na nizino nemških majhnih držav, kako so nam hoteli oddati Galicijo in Dalmacijo in kako so nam hoteli

LISTEK.

Klofuta.

(Konec.)

Leseno trdi objem od dveh strani je zapozneli noske tako stisnil, da se je posolzil v debelo dolgih, krvavih curkih.

Nepričakovani krvavi ušcip v orjaško mogočni nos smo videli vsi potniki pri oknih in tudi moj konduktar.

Krvavo žalostni prizor je bil za kričavega mustačarja ne pomilovanja vredna zaloigra, ampak najbolj smešna burka. Na ves glas se je zakrohotal, fleskal oveseljen z rokami in se tolkel po kolenah. Smeš ga je tako potresaval, da se brizgati ni mogel na piščal. Samo lopatasto desnico je dvigal v znamenje, da se vlak lahko odpelje.

V trenutkih, ko je naš Goljat odpravljaj vlak, se je ponudil nam gledalcem nezabni prizor, ki je pa za z roko mahajočega sprevoznika dokaj sramotna zaloigra.

Za konduktarjevim hrptom se je pojavila bliskoma ženska postava visoke rasti, razmršenih las, krvavečega, izvanredno na dolgo raslega nosu in na pol oblečena.

Ta babcica je zamahnila od zadaj z desnico in kot bi trenil, se je oprijela sprevoznikovega lica — mastna klofuta.

Naš junak je zatulil kot smrtno zadet tur, a vsled presenečenja je obtičal kot pribit od tople zaušnice na mestu. Še le krohot potnikov ga je streznil v toliko, da se je pognal za sovražnikom.

Ženska zločinka ga seveda ni čakala. A rešil je ne bi bil pobeg, ampak le edino le odhod vlaka. Istočasno, ko se je obrnil konduktar za predrzo ba-

buo, je vlak zavrnil in oddrdrali smo.

V onih sekundah od zaušnice do odhoda vlaka ne bi bil rad za nobeno ceno v sprevoznikovi koži. Po nedolžnem oklofutani siromak je bojeval v tem času hud notrajen boj. Stal je kot nekoč Herkul na razpotju v negotovost: ali bi jo ubral za pretepačo, da se opravičeno maščuje, ali bi skočil na vlak, kamor ga je klicala služba?

Moj spremljevalec se je pokazal tokrat blagodušnega junaka, ne po zunanosti, pač pa po sreju in duši.

Odločil se je po zgledu starogrškega Herkula za čednost, za vestnost v službi. Pustil je pogon za razjarjenega baba in se odpeljal z nami.

K meni ga ni bilo na celi poti več. Nekam med zadnjimi vozovi je bil izginil. Jaz ga nisem več videl na nobeni postaji. Nikdo ni odslej tako gromeče preklicaval imen postaj, nikdo ni več tako preklicano dolgo in močno pihal v piščalko.

Nemarnosti v službi tokrat z žensko roko okleščene konduktarju ne bi mogel zameriti in šteti v zlo nikdo ne. Vsaka klofuta boli, najbolj pa mora le griziti in ščipati na znotraj zaušnica, dar — ženske roke. Kot v nameček je bil ta sramotni udarec vnebo vpijoče krivičen. Moj goljatski sopotnik se je bauri samo smejal kod vsak izmed nas, nos in kri ji je pa iztisnil terebasti debeloglavec. Kaj se je zgodilo z njim? Nič! Nemeneč se za krvavi prizor, je obsedel na klopi s časnikom v rokah in z vržinko v ustih.

Jaz pa mislim še danes, da se je ta po krivem udarjeni konduktar po podarjeni klofuti skrtil zaradi tega, da je lahko razmotrival nemoteno: o svetovni vojni, o pred nebotom krivični zaušnici, o krvavečem nosu in o nekaznovano brezbriznem krofaču.

Po teh prečitanih vrsticah se naj poglubi vsak bralec po sprevoznikovem vzoru in našel bo sličnost med: svetovno vojno, klofuto, krvavim nosom in ra-

vnodušnim krivcem-debeloglavcem, ki je po vseh teh burnih prizorih na postaji v Werndorfu pušil svoja vržinka ter skillil v časopis. Ta zapisani, resnični doživljaj, dragi bralec, ti bo tudi, če ga preuhtuš, ključ do zaželjenega miru. Pomni, da svetovno krivične klofute ne bodo nikdar maščevane s pestjo!

Gostija.

(Januš Golec.)

Na dušo, čast in poštenje bi se lahko zaklel z mirno vestjo po podedovanju slovenski navadi, da je poznalo na Remšniku vse Plajtovega Fičeta.

Glavni podporniki časti in ugleda pri nas na kmetih so pač: bogastvo, županstvo in cekmeštija. Mar li mislite, da je bil naš Plajt bogatin? Kaj seli Ptiči imajo svoja gnezda, lisice svoje brloga; Fiče pa ni toliko posedoval na lastno kot tice pod nebom in zveri na zemlji. Remšniškemu županu, ali kakom smo ga nazivali vsi spoštljivo „gospod bürgermajster“, se je odkrival Plajt priklanjaje že na metre oddaljenosti. Kdor pred vaškim „bürgermajstrom“ zračni klobuk, ni sam župan.

Sv. Juriju, farnemu patronu, je Fiče opravljal hvalevredno službo, saj mu je ob nedeljah in praznikih med službo božjo podpiral zvonikov vogel; toda kljub tej mnogoletni podpori pa mu ni zaupal ga župnik cerkvenih ključev. Fiče ni bil niti cekmašter.

Poznano priljubljen je bil po vseh remšniških grebenih in grabah, a ni posedal niti denarja niti ni sedel na županskem stolu niti ni nadziral cerkvene blagajne. Če sem bil kedaj v zadregi, da opišem in zaupam bralecem po imetju in zmožnostih glavnega junaka, sem gotovo tokrat. Plajtov Fič ni bil nič po imetju, še manj pa po dostojanstvu. A poznalo in ljubilo ga je vse. Ob palici ljubezni in občega

Za boj proti peronospori in oidiju

t. j. najnevarnejšina sovražnikoma vinske trte ter raznih drugih rastlin se je našlo novo izboljšano sredstvo, ki nadomestuje bakreno galico. To sredstvo je galici popolnoma enako. Uspeh zjamčen. Cena 100 kg 350 K. Navodilo in cenik na zahtevo zastonj. Pišite v svojem lastnem interesu takoj na „Glavno zastopstvo J. Strecker, Wolfsberg, Koroško“

Vino in sadjevec

vsako množino **A. OSET p. Guštanj** Koroško. Na željo pridem tudi sam poskusiti in k točenju. **Kupim** tudi prazne steklenice od kisle vode. 457

Seno in slamo

kupuje **Zadruga v Račah.** 646

A 166/17

7

Poklic neznanih dedičev.

Vincenc Goleš, apneničar v Zagorju št. 110, doma iz Globokega, obč. Marija Gradec okr. Celje je umrl dne 20. marca 1917 ne zapustivši nikake poslednje volje.

Sodišču ni znano, ali je kaj dedičev. Za skrbnika zapuščini se postavlja gospod Peter Jereb, občinski tajnik v Litiji.

Kdor hoče kaj zapuščine za se zahtevati, mora to tekom enega leta od danes naprej sodišču naznaniti in svojo dedinsko pravico izkazati. Po preteku tega roka izroči se zapuščina, v kolikor izkažejo dediči svoje pravice, le-tem, v kolikor bi se pa to ne zgodilo, pripade zapuščina državi. 449

C. kr. okrajno sodišče v Litiji,
odd. I. dne 23. maja 1917.

Kislo zelje, belo repo,

kupuje trgovina Poš,
Maribor, Koroška cesta 20. 10

Semena

zanesljivo kaljiva kupujte samo pri tvrdki

Ivan Ravnikar - Celje.

Na primer: deteljno seme, peso Mamut, rdečo in rumeno, različno travno seme, vrtno in cvetlično po najnižjih dnevnih cenah.

:: Prva slov. razpošiljalnica svetovnoznanih srebrnojeklenih ::

KOS z znamko dvojni orel z mečem

katero so iz najboljšega, najvlačnejšega jekla, lahke, na las tanko izdelane najlepše izpeljane in za vsak kraj rabljive, se toplo priporoča.

Za vsak komad se garantira. Pri naročilu 10 komadov, se doda en komad zastonj. Kmetovalci ogibajte se manj vrednega židovskega blaga. Zahtevajte cenik!

Edina zaloga: Ad. Geissa nasl.
VIKTOR PILIH, Žalec,
v Savinjski dolini. 488

Kostanjev les in smrekovo skorje

kupi vsako množino po najvišjih cenah

Jakob Vrečko,

Maribor, Cvetlična ulica šte. 8. 534

Zavarovanje vojnega posojila

c. kr. sklada avstrijskih vdov in sirot vojakov

na podlagi svojega pogodbenega sporazuma s

c. kr. priv. zavarovalno družbo za življenje avstrijski

„Phönix“ na Dunaju.

Podpisovanje VI. avstrijskega vojnega posojila se je pričelo. Sklad za vdove in sirote hoče zopet tudi tokrat delovati pojasnjevalno in bodrilno za vojno posojilo in zastaviti svoje moči v prid domovini.

Da se širokim plastim prebivalstva olajša vdeležba pri vojnem posojilu, se s tem opozarja na napravo zavarovanja vojnega posojila.

To zavarovanje naj vsakomur omogoči podpisati VI. avstrijsko vojno posojilo in vplačila za to po svoji izbiri vplača v 15 ali 20 letih v majhnih obrokih.

Podpisano vojno posojilo se po preteku 15 ali 20 let izroči podpisovalcu samemu, ako pa umrje poprej, pa takoj po njegovi smrti kot neobremenjeno njegovi obitelji.

Zavarovanemu ni treba plačati za vojno posojilo nobene zadržane nobene kakoršnje si koli doklade in nobenih postranskih pristojbin ali kolektiv ampak vplača samo prvo zavarovalnino za zavarovanega.

Zavarovalnina se lahko vplača letno, polletno, četrtletno, mesečno, pod gotovini okolščinami še celo tedensko.

Z zneskom mesečno 4 do 5 K se lahko dopiše 1000 K vojnega posojila.

Zavarovanje vojnega posojila je od prvega trenutka nadalje tudi za slučaj smrti v vojski v popolni meri veljavno.

Te ugodne prilike za podpisovanje vojnega posojila naj vse sleherni poslužijo, ki hoče storiti svojo dolžnost napram domovini, dobro in varno naložiti svoje prihranke za dolga leta in skrbeti za svoje.

Zavarovanje vojnega posojila je veljavno od prvega dne zavarovanja. Pojasnila in prijave se dobijo na okrajni poslovalnici za Maribor v poslopiju c. kr. okrajnega glavarstva v Mariboru II. nadstropje, vrata 26.

Krapinske-Toplice lečijo protin, revmatizem išijas.
(Hrvatska)
Pojasnila in ceniki brezplačno.

!Moštna esenca!

Z eno steklenico moštne esence za 11 K lahko pripravite 150 litrov izborne domače pijače. Za pripravo te izvrstne in neškodljive domače pijače se je dobilo uradne dovoljenje. Dobiva se samo v medicinski drožeriji **Maks Wolfram**, Maribor, Gosposka ulica 33. 528

MUZEJ

Slov. zgodovinskega društva,
Maribor, Koroška cesta 10.
Darujte zanj vse zgodovinsko važne predmete, osobito vojne spomine.

Najboljši morski mah

za nadomestilo **pravega olja** za vsakovrstne solate se dobi v trgovini **A. Sulžič, Zidani-most**. Po pošti se pošilja najmanj 6 zavitek po povzetju. Cena za en zavitek 1 K 50 v. 428

Razglas.

Drugi gospodinjski tečaj za kmetska dekleta se začne dne 23. julija in bode trajal do 21. oktobra. Prošnje naj se pošljejo do 30. junija podpisaneemu ravnateljstvu. Istim naj se priloži: domovnica, zdravniško spričevalo, spričevalo o npravnosti in šolsko spričevalo; za prosta mesta je potreben tudi izkaz o premoženjskih razmerah.

Za oddati je 10 prostih mest, plačujoče učenke pa plačajo 100 K za cel tečaj in sicer takoj pri vstopu.

471

Ravnateljstvo.

Za krajevno popisovanje

zemljišč in žetve se takoj sprejmejo osebe, ki so zmožne čitati mape in znajo risati ter so fizično sposobne opravljati to važno delo. Dnevna plača 10 K. Ponudbe na c. kr. okrajnega zemljemerca pri mariborskem c. kr. okrajnem glavarstvu soba št. 19. pritrilje na desno ali na c. kr. žetvenega komisarja g. R. Petrovana v Mariboru. 475

KOSE! **KOSE!**

Kdor hoče imeti KOSO

s katero se ni treba mučiti ter se lahko z enkratnim klepanjem z lahkoto kosi vsake vrste travo celi dan, naj se obrne na tvrdko

J. Kraševic, v Žalcu

katera ima edino zastopstvo svetovno znanih kos znamka »Poljedelsko orodje« in jih je tudi več tisoč že razpečala.

Za dobro kakovost kos se jamči. Cenik na zahtevo brezplačno. Najnižje cene. 470

KOSE! **KOSE!**

ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjamo, da smo dne 28. maja spremili k večnemu počitku

Marijo Golob,

posestnico iz Zavrha in z njo vred novo rojeno dete Marijiko.

Ob tej priliki se zahvalimo za spremstvo č. gg. duhovnikoma, posebno častitemu gospodu župniku Ivanu Pajtler za ganljiv govor pri odprtem grobu. Potem se zahvaljujemo pevkam iz Murševceve hiše v Nadbišecu in tudi vsem faranom, ki so rajno obiskali na mrtvaškem odru in za spremstvo na pokopališče. Vsem pristočno Bog plati!

Rajno priporočamo v blag spomin in molitev.

Zavrh pri Sv. Rupertu,
dne 30. maja 1917.

472

Žalujoči ostali.